

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

PROJEKTAS „BENDROJO UGDYMO MOKYTOJŲ BENDRŲJŲ IR DALYKINIŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMAS

PROJEKTO KODAS 09.4.2-ESFA-V-715-02-0001

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS MOKYTOJŲ DALYKINIŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMAS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA

(Trukmė 48 akad. val.)

Teikėjas (Teikėjo rekvizitai, vardas ir pavardė)

Nacionalinė švietimo agentūra

Programos pavadinimas ir lygis

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų dalykinių kompetencijų tobulinimas

Programos rengėjas(-ai)

1. dr. Zita Nauckūnaitė, Nacionalinės švietimo agentūros Ugdymo turinio departamento **Ugdymo turinio rengimo skyriaus** metodininkė,
2. Onutė Baumilienė, Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijos mokytoja ekspertė,
3. Viktorija Valinčiūtė, Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijos mokytoja.
4. Meilė Čeponienė, Nacionalinės švietimo agentūros Švietimo pagalbos departamento Mokyklų veiklos plėtros **skyriaus** metodininkė

Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija mokytojų kvalifikaciją nurodo kaip vieną svarbiausių Lietuvos švietimo sistemos sėkmės veiksnių. Mokytojas, taikydamasis prie sparčiai kintančios aplinkos, privalo nuolat tobulinti savo kvalifikaciją. Tai itin svarbu liuanistams, dirbantiems mokyklose, vykdančiose ugdymą tautinės mažumos mokomąja kalba, nes šių mokyklų lietuvių kalbos mokymosi rezultatai (ypač raštingumo požiūriu) yra žemesni nei mokyklų lietuvių mokomąja kalba. Į tai atkreiptas dėmesys ir 2018 m. pabaigoje pristatytoje *Lietuvos tautinių mažumų švietimo būklės analizėje*, kurioje apžvelgta Lietuvos tautinių mažumų ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo dabartinė būklė ir pastarųjų penkerių metų jos kaita.

Vienas problemiškesnių lietuvių kalbos ir literatūros mokymo dalykų – mokinių rašto darbų (ypač rašinių) vertinimas tiek ugdymo procese, tiek egzamino metu. Todėl programoje skiriama dėmesio ir teoriniams vertinimo aspektams, nes vien praktinis mokytojų darbas laukiamų rezultatų neatneša.

Projekto „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“ (Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-02-0001) kokybinio tyrimo Dalykinių kompetencijų tobulinimo poreikio ir turinio analizė (2018) ataskaitoje pateikti tyrimo duomenys atskleidžia, kad kalbų mokytojai, atsižvelgdami į ugdymo praktikoje kylančius sunkumus ir norėdami atliepti mokinių poreikius, dalykinių kompetencijų tobulinimo turinį sieja su skaitymo kultūros formavimu ir mokinių lingvistinių gebėjimų ugdymu bei didaktinių sprendimų, orientuotų į mokinių motyvacijos skatinti, paieška. Tyrime dalyvavę mokytojai išreiškė poreikį tobulinti kompetencijas šiuolaikinio kūrinių analizės, mokinių rašto darbų vertinimo, lietuvių kalbos ir literatūros turinio individualizavimo ir diferencijavimo srityse.

2020 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenyje daug dėmesio skiriama skaitmeniniam švietimui. Tyrimai rodo, kad mokymosi rezultatai nepagerėja vien užtikrinus geresnę prieigą prie IT priemonių ir pagerinus infrastruktūrą. Pastebima, kad IT efektyvumas mokykloje priklauso nuo faktinių mokymo metodų, kuriuos mokytojai išplėtoja, ir jų gebėjimo juos integruoti į mokymo procesą. Svarbu užtikrinti, kad mokytojai turėtų reikiamų kompetencijų. 23,4 proc. Lietuvos pagrindinio ugdymo lygmens mokytojų, palyginti su 18 proc. ES lygiu, nurodo jaučiantys didelį profesinio tobulėjimo poreikį IT įgūdžių, skirtų mokytis, srityje. Šie duomenys leidžia suprasti, kaip svarbu mokytojams teikti šio pobūdžio paramą. Tai ypač aktualu dabartinės situacijos – nuotolinio mokymo(si) ir ugdymo turinio atnaujinimo kontekste.

Mokytojai jaučia poreikį mokytis skatinti mokinių kultūrinę brandą per įvairaus pobūdžio medijas. Šiuolaikinis pasaulis, kuriame gyvena jauni žmonės, kupinas įvairiausių medijų tekstų, turinčių savitą, tik jiems būdingą kalbą, todėl mokinius reikia išmokyti tuos skirtingų kalbų rašto ir vaizdo tekstus perskaityti. Vidutinį ir aukštesnį lygį pasiekę mokiniai turėtų gebėti susieti skirtingų medijų kalbą, nes mokytojų tikslas – kultūros žmonių ugdymas. Bendrųjų programų atnaujinimo gairėse (2019) siūloma stiprinti kontekstualumą kaip mokinių motyvavimo priemonę, skirtą aktyviam pažinimo procesui. Taigi mokymosi turinys turi būti siejamas su kontekstais. Kita vertus, ten pat akcentuojamas ir integralumas kaip įvairių mokomųjų dalykų turinio tarpusavio ryšys, siekiant padėti mokiniui formuoti visumą pasaulėvaizdį.

Šiomis dienomis pastebimas vis didesnis susidomėjimas mąstymo procesų mokymuisi daroma įtaka. Užsienyje, o vėliau ir Lietuvoje, imti tirti metakognityviniai gebėjimai, kuriems skiriamas ir gebėjimas reflektuoti. Ugdymo sėkmė visuomet priklauso tiek nuo mokytojo, tiek nuo mokinio, o tiksliau, nuo jų gebėjimo įvertinti ir paaiškinti savo veiklą ar jos rezultatą. Todėl manytina, kad apie pedagogų ir mokinių refleksiją negalima kalbėti atskiriant jas vieną nuo kitos. Pedagogas turi ne tik pats nuolat reflektuoti savo ugdytinių veiklą, bet ir padėti jiems išmokti tai daryti. Cikliškas judėjimas turėtų būti suprantamas ne tik pedagogui, bet ir ugdytiniui.

Programą sudaro 4 moduliai:

Modulis Nr. 1 „Mąstymas ir kalba: raštingumo ugdymas skaitmeniniame amžiuje“ (trukmė 17 akad. val. – 4 val. teorija ir 12 val. praktika, 1 val. savarankiškas darbas).

Modulis Nr. 2 „Literatūrinis ir kultūrinis ugdymas: turinio įgyvendinimo tobulinimas“ (trukmė 16 akad. val. – 4 val. teorija ir 12 val. praktika);

Modulis Nr. 3 „Lituanisto profesionalumo ir ugdymo kokybės link“ (trukmė 15 akad. val. – 3 val. teorija ir 11 val. praktika, 1 val. savarankiškas darbas).

Programą sudaro 3 sesijos po 2 dienas.

Programos tikslas

Sudaryti galimybes lietuvių kalbos mokytojams tobulinti savo dalykines, didaktines ir bendrąsias kompetencijas, susipažįstant su kalbinio ir literatūrinio ugdymo tendencijomis, aktualių kalbinių, komunikacinių ir intelektinių gebėjimų ugdymu ir vertinimu, kad jie gebėtų sėkmingai dirbti su savo ugdytiniais.

Programos uždaviniai

1. Tobulinti lietuvių kalbos mokytojų dalykines bei mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo kompetencijas, gebėjimą standartizuotai vertinti mokinių rašto darbus ugdymo procese ir per egzaminą.
2. Plėtoti lietuvių kalbos mokytojų ugdymo(si) turinio įgyvendinimo ir tobulinimo bei organizavimo kompetencijas, ypač daugiakalbystės situacijose naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis ir būdais, padedančiais ugdyti besimokančiųjų kalbinius, komunikacinius ir intelektinius gebėjimus.
3. Skatinti lietuvių kalbos mokytojus reflektuoti patobulintas ar įgytas dalykines bei bendrąsias kompetencijas, analizuoti savo gebėjimą planuoti, organizuoti ir kontroliuoti ugdymo(si) procesą, kurti ugdymo(si) aplinką, ugdymosi turinio ir situacijų įvairovę.

Programos turinys, trukmė, naudojami mokymo(si) metodai (būdai)

Eil. Nr.	Tema	Teorija	Praktika	Savarankiškas darbas	Iš viso	Mokymo metodai
Modulis Nr. 1. „Mąstymas ir kalba: raštingumo ugdymas skaitmeniniame amžiuje“						
1.	LKL BP (2021): atnaujinimo principai, ugdomos kompetencijos ir mokymo turinys.	1			1	Analizė
2.	Skaitmeniniai lietuvių kalbos ištekliai ir jų panaudojimo galimybės diferencijuojant ir individualizuojant lietuvių kalbos mokymą(si).		2		2	Seminaras, demonstravimas, gerosios praktikos pavyzdžiai.
3.	Lietuvių kalbos gebėjimų ugdymas(is) ir raštingumo stiprinimas.	1	2		3	Teorinės medžiagos analizė, kontekstinės pratybos, dalijimasis patirtimi, refleksija.
	Lietuvių kalbos gebėjimų ugdymas(is) ir raštingumo stiprinimas (<i>mokytojams, dirbantiems mokyklose, vykdančiose ugdymą tautinės mažumos kalba, ir mokyklose, vykdančiose ugdymą lietuvių kalba daugiakalbėje aplinkoje</i>).	1	4		5	Kontekstinės pratybos, dalijimasis patirtimi, klausimyno pildymas, refleksija.

4.	Mokinių rašto darbų vertinimas: standartizavimo principai (holistinis, kriterinis, SOLO); vertinimas pagal LKL BE rašinio vertinimo kriterijus.	1	4	1	6	Aiškkinimas ir demonstravimas, pratybos; standartizuotas vertinimas VMA MOODLE; refleksija.
	Iš viso	4	12	1	17	
Modulis Nr. 2. „Literatūrinis ir kultūrinis ugdymas: turinio įgyvendinimo tobulinimas“						
1.	Mokinių kultūrinis brandos formavimas sistemingai ir tikslingai parenkant įvairias skaitymo gebėjimų užduotis (skirtingų gebėjimų mokiniams).	1	3		4	Analizė ir interpretacija, įtraukiojo ugdymo technikos, lyginimas, refleksija.
2.	Tekstų kūrimo (rašinys) ir standartizuoto vertinimo laboratorija.	1	3		4	Rašinių analizė, standartizuotas vertinimas, diskusija, refleksija.
3.	Kultūrinio sąmoningumo ugdymas – klasikinės ir šiuolaikinės literatūros kūrinių aktualizavimas.	1	3		4	Kūrinių analizė ir interpretacija, lyginimas, klausimynas, diskusija, refleksija.
4.	Įvairių žanrų tekstai, ugdantys mokinių savarankišką mąstymą: žodyno turtinimas ir kalbos pasiekimų stiprinimas ugdymo procese (<i>mokytojams, dirbantiems mokyklose, vykdančiose ugdymą tautinės mažumos kalba, ir mokyklose, vykdančiose ugdymą lietuvių kalba daugiakalbėje aplinkoje</i>).	1	3		4	Metodinė apžvalga, skirtingų žanrų medijų analizė, diskusija, refleksija.
	Iš viso:	4	12		16	
Modulis Nr. 3. „Lituanisto profesionalumo ir ugdymo kokybės link“						
1.	Lituanisto vadybinė kompetencija ir ugdymo(si) proceso sėkmė: mokytojo refleksija kaip kvalifikacijos tobulinimo forma. Ugdyto(si) planų analizė, skirtingo tipo refleksijų kūrimas, refleksijos protokolų pildymas ir aptarimas.	2	4		6	Teorinių šaltinių analizė, dalinimasis gerąja patirtimi, diskusija, protokolų pildymas, refleksijos klausimyno kūrimas, darbų

						rezultatų aptarimas.
2.	Rekomendacijos integruotoms pamokoms, organizuojamoms kitose erdvėse (skaityklose, edukacinėse išvykose, parodų salėse, muziejuose ir pan.): planavimas, užduočių individualizavimas, vertinimas	1	1		2	Metodinė apžvalga, dalijimasis patirtimi
3.	Vizitas į bendrojo ugdymo mokyklą: geroji patirtis (integruotas ugdymas ir mokyklos komandos vaidmuo, gerinant lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo kokybę, mokinių pažangos vertinimas), pamokų stebėjimas ir aptarimas. / Literatūros ir teatro integracija lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (vykstant mokymams nuotoliniu būdu)		4	1	5	Teorinių šaltinių analizė, literatūros ir teatro tekstų analizės klausimynų pildymas, užduočių kūrimas, diskusija, refleksija.
4.	Pamokų ciklo plano pristatymas ir aptarimas (Savarankiško darbo pristatymas)		2		2	Demonstravimas, dalijimasis patirtimi, gerosios praktikos pavyzdžiai.
	Iš viso:	3	11	1	15	

Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis Programą baigęs asmuo

Kompetencijos

Ugdymo(si) turinio įgyvendinimo ir tobulinimo kompetencija, mokinių / ugdytinių pasiekimų ir pažangos vertinimo kompetencija, ugdymo(si) aplinkų, ugdymosi turinio ir situacijų įvairovės kūrimo kompetencija.

Papildomos kompetencijos

Asmeninio tobulėjimo ir mokėjimo mokytis kompetencija, kultūrinė kompetencija, profesinės komunikacijos kompetencija, profesinės veiklos tyrimo kompetencija, medijų raštingumo kompetencija.

Įgytų kompetencijų įvertinimo būdai

Diskusija, refleksija, pasidalijimas patirtimi, savarankiškas darbas.

Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės

Mokomoji medžiaga

Tema	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
LKL BP (2021): atnaujinimo principai, ugdomos kompetencijos ir mokymo turinys.	„LKL PUBP vertinimo anketa“ (1 psl.), „Kalbos sistemos mokymas 5-10 klasėse“ (2 psl.)	3 A4 psl.
Skaitmeniniai lietuvių kalbos ištekliai ir jų panaudojimo galimybės diferencijuojant ir individualizuojant lietuvių kalbos mokymą(si).	„Skaitmeninių mokomųjų bei mokslo išteklių taikymas mokymo procese“	48 skaidrės
Lietuvių kalbos gebėjimų ugdymas(is) ir raštingumo stiprinimas (<i>mokytojams, dirbantiems mokyklose, vykdančiose ugdymą tautinės mažumos kalba, ir mokyklose, vykdančiose ugdymą lietuvių kalba daugiakalbėje aplinkoje</i>)	„Rašybos įgūdžių formavimas“ (21 psl.), „Žodžių sandaros ir darybos mokymas – taisyklingos rašybos pagrindas“ (73 skaidrės), „Žodžių daryba kaip sistema. Pratybų pavyzdžiai“ (1 psl.), „Mokinių žodyno plėtimo pavyzdžiai“ (1 psl.), „Kalbos sistemos supratimo testas. 8 kl.“ (6 psl.), „Lietuvių kalbos mokymosi žurnalas (TM mokiniams)“ (13 psl.).	42 A4 psl. 73 skaidrės
Mokinių rašto darbų vertinimas: kriterijai ir standartizavimas.	„Rašinio turinio vertinimo standartizavimas“ (2 psl.), „Rašiniai, skirti vertinti“ (6 psl.), „Logikos mokymas lietuvių kalbos pamokose“ (41 skaidrė). Rašiniai VMA „Lituanistų avilys“ (4 rašiniai ir jų testavimas Moodle priemonėmis)	8 A4 psl. 41 skaidrė
Mokinių kultūrinis brandos formavimas sistemingai ir tikslingai parenkant įvairias skaitymo gebėjimų užduotis.	Įvairios skaitymo užduotys skirtingų gebėjimų mokiniams ugdyti. „Riešutų duona“: lyginamoji S. Šaltenio	7 A4 psl. 7 skaidrės

	apysakos ir A. Žebriūno meninio filmo analizė (8 kl.).	
Tekstų kūrimo (rašiny) ir standartizuoto vertinimo laboratorija.	Mokinių brandos ugdymas kuriant rašinį. Publicistikos ir grožinės literatūros tekstai bei kontekstai kuriant rašinį: M. Šalčiaus „Svečiuose pas 40 tautų“ ir J. Tolmino „Hobitas“ (7 kl.).	7 A4 psl. 7 skaidrės
Kultūrinio sąmoningumo ugdymas – klasikinės ir šiuolaikinės literatūros kūrinių aktualizavimas	XXI a. literatūra kaip mokiniui aktualus ir įdomus diskursas. Klasikinės ir šiuolaikinės literatūros pavyzdžių analizė: Homero „Iliados“ ir A. Valentos poezijos paralelės (10 kl.)	7 A4 psl. 8 skaidrės
Įvairių žanrų tekstai, ugdantys mokinių savarankišką mąstymą, gebėjimą kūrybiškai spręsti problemas	Kalbos pasiekimų stiprinimas ugdymo procese (<i>mokytojams, dirbantiems mokyklose, vykdančiose ugdymą tautinės mažumos kalba, ir mokyklose, vykdančiose ugdymą lietuvių kalba daugiakalbėje aplinkoje</i>). Žodyno įtvirtinimas bei turtinimas ir kalbos kūrimas: Vilnius J. Bulhako ir J. Vaičiūnaitės akimis (9 kl.).	7 A4 psl. 7 skaidrės
Lituanisto vadybinė kompetencija ir ugdymo(si) proceso sėkmė. Mokytojo refleksija kaip kvalifikacijos tobulinimo forma.	Vadybinės kompetencijos struktūros sąsajos su ugdymo turinio planavimu, organizavimu, valdymu ir kontrole. Mokytojų gebėjimo reflektuoti sąsajos su mokinių refleksijomis ir ugdymo turinio planavimu ir vertinimu. Mokytojų ir mokinių refleksijos protokolų pildymas ir aptarimas, skirtingo tipo refleksijų kūrimas.	29 A4 psl. 22 skaidrės

Literatūros ir teatro integracija lietuvių kalbos ir literatūros pamokose.	Tarpdisciplininė integracija, jos rūšys ir sąsajos su holistiniu ugdymu. W. Shakespeare'o tragedijos „Romeo ir Džuljeta“ analizė ir aptarimas, O. Koršunovo spektaklio „Istabioji ir gaudžioji Romeo ir Džuljetos istorija“ aptarimas, K. Ostrausko pjesės „Žemaitė sutinka Šekspyra“ analizės galimybės ir postmodernios dramos sąsajos su klasikine drama.	5 A4 psl. 6 skaidrės
Pamokų ciklo plano pristatymas ir aptarimas	Trumpalaikių ir ilgalaikių ugymo(si) planų analizė, aptarimas, dalinimasis gerąja patirtimi, ilgalaikio plano pristatymas.	2 A4 psl.

Techninės priemonės

Asmeniniai besimokančiųjų kompiuteriai, išmanieji telefonai / planšetės, internetas, VMA MOODLE.

Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. 2020 metų Lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino rezultatų statistinė analizė. Prieiga internete: https://www.egzaminai.lt/failai/8761_2020_LKL_st_ana.pdf
2. 2020 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis. Prieiga internete: https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2020/countries/lithuania_lt.html
3. Atnaujintas skaitmeninių mokymo priemonių sąrašas, skirtas nuotoliniam mokymui organizuoti. Vilnius, NŠA, 2020. Prieiga internete: <https://www.nsa.smm.lt/2020/11/23/atnaujintas-skaitmeniniu-mokymo-priemoniu-sarasas-skirtas-nuotoliniam-mokymui-organizuoti/>
4. Balčiūnienė R., „Shakespeare'o visata“, in: *Literatūra ir menas*, 2014. Prieiga per internetą: <https://literaturairmenas.lt/literatura/irena-balciuniene-shakespeare-o-visata>.
5. Baranova J., Duoblienė L., *Filosofija vaikams ir multimodalus ugdymas*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2020.
6. Baumilienė O., *Lietuvių kalba. Pakeliui į gimnaziją*, Kaunas: Šviesa, 2018.
7. Bendrųjų programų atnaujinimo gairės. – Vilnius, NŠA, 2019.

8. Bubnys R., *Reflektyvaus mokymo(si) metodų diegimo aukštojoje mokykloje metodika: refleksija kaip besimokančiųjų asmeninės ir profesinės raidos didaktinis metodas*. – Šiauliai, 2012.
9. Bruzgelevičienė R., *Ugdymo paradigma – didaktikos idėjų pamatas // Ugdymo paradigmų iššūkiai didaktikai*. Vilnius, 2014.
10. Duoblienė L., *Šiuolaikinė ugdymo filosofija: refleksijos ir dialogo link*. – Vilnius: Tyto alba, 2006.
11. Fink E., *Laimės oazė*, Vilnius: Apostrofa, 2018.
12. Gaučaitė R., Kazlauskienė A., Pocevičienė R., *Savivaldaus mokymos(si) morganizavimas: refleksijos vieta ugdymo(si) procese*. Žvirblių takas, 2014 (1).
13. Grendstad N. M., *Mokytis – tai atrasti*. Vilnius, 1996.
14. Homeras, *Iliada ir Odisėja*, Vilnius: Obuolys, 2020.
15. Huizinga J., *Homo ludens*, Vilnius: Gelmės, 2018.
16. Kaniavienė D., *Antikos recepcija Juditos Vaičiūnaitės eilėraštyje „Šiaurės Atėnai“*, prieiga per internetą:
<http://lituanistusamburis.lt/dainora-kaniaviene-antikos-recepcija-juditos-vaiciunaites-eilerastyje-s-iaures-atenai/>
17. Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendroji programa. Projektas, 2021. Prieiga internete: <https://www.mokykla2030.lt/kalbinis-ugdymas-2/>
18. Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“. Prieiga internete:
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>
19. Lietuvos tautinių mažumų švietimo būklės analizė. – NMVA Švietimo politikos analizės skyrius, 2018. Prieiga internete:
<http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2019/02/Lietuvos-tautini%C5%B3-ma%C5%BEu m%C5%B3-%C5%A1vietimo-b%C5%ABkl%C4%97s-analiz%C4%97-2018-m.1.pdf>
20. Mačianskaitė L., „Sub specie vitae“, in: *Paskutinis kvartetas. DU DRAMŲ ir DAR kai KO rinkiniai ir drama*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2014.
21. Misevičius V., *Vadybos pagrindai*, Kaunas: Technologija, 2001.
22. Nauckūnaitė Z. Argumentavimas: didaktiniai aspektai. Metodinė priemonė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2020. Prieiga internete:
<http://lki.lt/wp-content/uploads/2020/06/Zita-Nauckunaite.-Argumentavimas.-Didaktiniai-aspektai.pdf>
23. Nauckūnaitė Z. Kalbos didaktika: kalbos ugdymo paradigmų kaita ir kalbos mokymo(si) logika. – *Acta Paedagogica Vilnensia: mokslo darbai*. T. 34 (2015), p. 49-61. Prieiga internete:
<https://www.zurnalai.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia/article/view/8342>
24. Nauckūnaitė Z. Naujosios (Z) kartos teksto suvokimo mokymo ir mokymosi strategijos. – Kn.: Naujoji (Z) karta – prarastoji ar dar neatrastoji? Naujosios (Z) kartos vaiko mokymosi procesų esminių aspektų identifikavimas / mokslo studija. – Vilnius, 2015, p. 89–110. Prieiga internete:
www.esparama.lt/documents/10157/490675/2015+Naujoji+Z+karta.pdf/34dab319-bb9b-4041-8365-5f88e2b8db52
25. Nauckūnaitė Z. Rašybos mokymo esmė: psichomotoriniai procesai formuojant rašybos įgūdžius ir konkrečių rašybos atvejų mokymas atsižvelgiant į ortogramos pobūdį. – Virtuali edukacinė biblioteka, 2016. Prieiga internete:
<https://www.youtube.com/watch?v=M1DI5HKyzvw>

26. Naujosios (Z) kartos ugdymo pedagoginiai ir psichologiniai aspektai. Rekomendacijos pedagogams ir švietimo pagalbos specialistams, Vilnius, 2015. Prieiga internete: <http://www.esparama.lt/documents/10157/490675/2015+Naujosios+%28Z%29+kartos+ugdymo+pedagoginiai+ir+psichologiniai+aspektai.pdf/8fdf162d-0d03-4b7e-b0c6-863b69d9ec06>
27. Ostrauskas K., „Drama – literatūra – teatras“, in: *Ketvirtoji siena*, Chikago: Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 1996.
28. Pollard A., Collins J., Simco N., Swaffield S., Warin J., Warwick P., *Refleksyvusis mokymas*. – Vilnius: Garnelis, 2002.
29. Rekomendacijos dėl kalbos klaidų ir stiliaus trūkumų vertinimo. – LKI, NŠA, 2020. Prieiga internete: <https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/10600>
- Skaitmeniniai ištekliai mokyklai. Prieiga internete: <http://lki.lt/skaitmeniniai-istekliai-mokyklai/>
30. Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS. Prieiga internete: https://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/1708_5d641f21e1ee7b0c65ae191b13de90c2.pdf
31. Valenta A., *Prierašai neegzistuojančioms „Iliados“ ir „Odisejos“ iliustracijoms*, Vilnius: Slinktys, 2020.
32. *Vilnius pro J.Bulhako objektyvą: vaizdinga kelionė laiku sostinės gatvėmis*, prieiga per internetą: <https://www.15min.lt/media-pasakojimai/vilnius-pro-bulhako-objektyva-862>
33. Zabulionis A. Tarptautinio švietimo tyrimo OECD PISA 2018 m. Lietuvos ir kaimyninių šalių duomenų tikslinė antrinė analizė. – Vilnius, 2020. Prieiga internete: https://www.egzaminai.lt/failai/8764_NSA_PISA_analize_2020.09.pdf
34. Fullan M. G., Stiegelbauer S. *The New Meaning of Educational Change*. Second Edition. London: Cassell, 1991.

Lektoriai

Jungtinė lektorių grupė, aukštasis universitetinis išsilavinimas / pedagoginio darbo patirtis, susipažinę su atnaujintu BP aprašu.

Reikalavimai dalyviams

Turi būti susipažinę su BP aprašu, LKL BP projektais.

Priedai

Programos modulio Nr. 1 PRIEDAI, Programos modulio Nr. 2 PRIEDAI, Programos modulio Nr. 3 PRIEDAI.